

Ruimte en Milieu
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

> Retouradres Postbus 30940 2500 GX Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Portefeuille Ruimte
Programmadirectie Mooi
Nederland
Rijnstraat 8
Postbus 30940
2500 GX Den Haag
www.vrom.nl

Kenmerk
2009039400

Datum 16 juni 2009
Betreft Kamervragen 2009Z07486 betreffende het rapport "migratiesaldo-nul
in de Nationale Landschappen" van RIGO Research en Advies

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u de antwoorden op de op 20 april jl. door de leden Van Gent
(GroenLinks) en Vermeij (PvdA) ingezonden vragen over het rapport
"migratiesaldo-nul in de Nationale Landschappen" van RIGO Research en Advies.
(kenmerk 2009Z07486)

1

Kent u het rapport "Migratiesaldo-nul in de Nationale Landschappen" dat RIGO
Research en Advies maakte in opdracht van Milieudefensie?¹

Ja.

2

Is de constatering in dit rapport waar, dat de prognoses die CBS/PBL maken over
huishoudenontwikkeling gebaseerd zijn op prognoses van gemeenten zelf,
inclusief hun woningbouwplannen? Wat is uw oordeel over deze methode?

RIGO constateert dat het CBS/PBL nieuwbouwplannen van gemeenten in haar
prognoses als uitgangspunt neemt. Het klopt niet dat de CBS/PBL prognoses 1-
op-1 gebaseerd zijn op woningbouwplannen van de gemeenten.

In de CBS/PBL prognose wordt getracht de meest waarschijnlijke regionale
ontwikkeling van de bevolking en huishoudens op gemeentelijk niveau te
voorspellen. Hierbij wordt uitgegaan van verwachte ontwikkelingen met
betrekking tot geboorte, sterfte, buitenlandse migratie, binnenlandse migratie.
Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de verwachte ontwikkeling van de
woningvoorraad.

¹ Milieudefensie, maart 2009

<http://www.milieudefensie.nl/ruimte/publicaties/rapporten/Migratiesaldo%20nul%20in%20de%20Nationale%20Landschappen%20-%20eindrapport.pdf>

Anders dan in het rapport van RIGO wordt gesuggereerd, worden de nieuwbouwplannen van de gemeenten niet bij het CBS/PBL 'ingeleverd' en dus ook niet automatisch overgenomen. In de prognose wordt getracht een *realistische* inschatting te maken van de groei van de woningvoorraad in de toekomst. Hierbij wordt gebruik gemaakt van veel bronnen, die nader worden geanalyseerd en bewerkt:

- afspraken van de overheid met de 20 stedelijke regio's;
- verwachtingen van de provincies, via het IPO (voor diverse provincies uitgesplitst naar de gemeenten);
- nieuwbouwplannen volgens de 'Nieuwe Kaart';
- enquête onder een klein aantal grote gemeenten (die zelf een gemeentelijke prognose maken). Dit betekent overigens niet dat deze enquête gegevens in de prognose klakkeloos worden overgenomen;
- ontwikkelingen in nieuwbouw, bouwvergunningen en sloop in de afgelopen jaren (op basis van CBS gegevens);
- analyse van in hoeverre verwachtingen zich verhouden tot de realisatie in de afgelopen jaren.

Het CBS/PBL maakt vervolgens op basis van al deze bronnen (die vaak grote onderlinge verschillen laten zien) een inschatting van een realistische ontwikkeling van de woningvoorraad. Er is dus geen sprake van dat gemeenten nieuwbouwplannen bij het CBS/PBL inleveren en dat deze vervolgens 'onverkort' in de prognose worden gebruikt.

Ik ben van mening dat de methode die CBS/PBL hanteert niet beter of slechter is dan die van RIGO. Het is een *andere* methode die gebaseerd is op andere uitgangspunten. Op dit moment zie ik dan ook geen aanleiding de getallen aan te passen.

3

Hoe beoordeelt u de onderzoeksmethode en hoofdconclusie van RIGO, die op basis van demografische analyses vaststelde dat in acht van de twintig Nationale Landschappen meer nieuwbouwwoningen gepland staan dan nodig is om te voorzien in de eigen woningbehoefte?

Bij deze conclusie van RIGO wordt uitgegaan van een andere prognose dan waarop de bestuurlijke afspraken met de provincies zijn gemaakt. Hierdoor ontstaan verschillen. Enige tijd geleden (2008) is onder de vlag van de Monitor Nota Ruimte een inventarisatie gedaan naar het aantal nieuwbouwplannen in relatie tot migratiesaldo-nul. Hierbij is als referentie gebruik gemaakt van dezelfde prognosecijfers als de bestuurlijke afspraken. Het aantal nieuwbouwplannen is in dit onderzoek gebaseerd op de Nieuwe Kaart. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat een vijftal nationale landschappen te veel woningen gepland hadden. Dit onderzoek is in september 2008 aan de Tweede Kamer toegezonden (29435, nr. 214).

4

Hoe gaat u bewerkstelligen dat provincies en gemeenten bij het vaststellen van hun eigen woningbehoefte uitgaan van reële cijfers om zo te bewerkstelligen dat de landschappen de bescherming krijgen die zij verdienen?

Bij de afspraken over migratiesaldo-nul is uitgegaan van de, op dat moment, meest recente prognose. De andere uitkomsten van het RIGO-rapport kunnen worden verklaard door het gebruik van een recentere bevolkingsprognose en een

Portefeuille Ruimte
Programmadirectie Mooi
Nederland

Datum
16 juni 2009

Kenmerk
2009039400

aantal methodologische verschillen in de doorvertaling van deze prognoses naar het migratiesaldo-nul. Er zitten een aantal verschillen in de manier waarop de woningbouwcijfers worden doorvertaald naar het migratiesaldo-nul. Zo gebruikt het huidige beleid het aantal woningen als verdeelsleutel, terwijl RIGO het grondoppervlak als verdeelsleutel gebruikt. Overigens heb ik in het notaoverleg over de Structuurvisie Randstad 2040 aangegeven open te staan voor andere instrumenten dan migratiesaldo-nul, mits deze het bebouwingsplafond handhaven².

Portefeuille Ruimte
Programmadirectie Mooi
Nederland

Datum
16 juni 2009

Kenmerk
2009039400

5

Deelt u de conclusie van CBS/PBL én RIGO dat de verwachte autonome huishoudengroei in het Groene Hart tot 2020 neerkomt op 20.000? Hoe beoordeelt u in dat verband het feit dat de uitbreidingsopgave bestuurlijk op 35.700 is vastgesteld?

De andere uitkomsten van het RIGO-rapport kunnen worden verklaard door het gebruik van een ander model voor bevolkingsprognose en een aantal verschillen in de doorvertaling van deze prognoses naar het migratiesaldo nul. Het RIGO-rapport baseert zich op een andere bevolkingsprognose dan waarop het beleid zich in het verleden heeft gebaseerd bij het vaststellen van de maximale aantallen te bouwen woningen: de afspraken met provincies zijn gemaakt op basis van PRIMOS trendprognose 2005. Milieudefensie baseert haar cijfers op het model CBS/PBL 2007 (PEARL). De uitbreidingsopgave van 35.700 woningen is gebaseerd op de bevolkingsprognose PRIMOS trendprognose 2005.

Hoogachtend,
de minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2008-2009, 31089, nr. 28; zie ook: Tweede Kamer, vergaderjaar 2008-2009, 31089, nr. 51